

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.673/2024/17.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2025. január 16. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A különösen súlyos hátrányt okozva elkövetett emberrablás büntette és más bűncselekmény miatt terhelt³ és társai ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2024. szeptember 4. napján kihirdetett 17.B.156/2024/86. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt¹ IV. r. és Terhelt² V. r. vádlottak az emberi szabadság elleni bűncselekményt társtettesként követték el.

Egyéb részekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A lefoglalás megszüntetését követően kiadni rendelt bűnjelek kapcsán a másodfokú bíróság figyelmezteti a dolog átvételére jogosult Terhelt¹ IV. r. vádlottat, hogyha a jelen jogerős határozat közlésétől számított három hónapon belül nem veszi át az érintett dolgokat, akkor azok az állam tulajdonába kerülnek.

A szabadságvesztésbe beszámítja az érintett vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadását követően az előkészítő ülésen meghozott, rendelkező részben írt határozatával Terhelt1 IV. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett emberrablás bűntette [a Bűntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 190. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] miatt 5 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra; Terhelt2 V. r. vádlottat pedig 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett emberrablás bűntette [Btk. 190. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett testi sértés bűntette [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] miatt halmazati büntetésül szintén 5 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést mindkét vádlottal szemben fegyházban rendelte végrehajtani azzal, hogy feltételes szabadságra legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók. A vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe. A nyomozás során biztosított bűnjelek lefoglalását megszüntette és azokat Terhelt1 IV. r. vádlottnak kiadni rendelte. Kötelezte Terhelt1 IV. r. vádlottat 296 957 Ft, Terhelt2 V. r. vádlottat pedig 319 143 Ft bűnügyi költség viselésére.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a kihirdetést követően Terhelt1 IV. r. és Terhelt2 V. r. vádlottak, valamint védőjük jelentettek be fellebbezést a büntetés enyhítése érdekében. A védő fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtette, hogy álláspontja szerint mindkét vádlottnál eltúlzottan szigorú a büntetés, figyelemmel arra, hogy az eljárás alatt letartóztatásban voltak, továbbá bűnösségüket elismerték, a cselekményt feltárták, bűnsegédek, emellett a IV. r. vádlott büntetlen, az V. r. vádlott pedig ún. bűnmegelőzési reintegrációs programban vesz részt. Utalt még az időmúlás és a sértetti közrehatás enyhítő hatására is, és erre hivatkozva mindkét vádlott büntetésének enyhítését kérte (11-12. sorszámu másodfokú bírósági iratok).

[3] Az ügyészség mindkét vádlott esetében tudomásul vette a határozatot.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.173/2024/6. számú észrevételében – a védelmi perorvoslatokat alaptalannak találva – a támadott ítélet helybenhagyására tett indítványt a bűnjelek kiadását érintő rendelkezés pontosításával.

[5] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni szankciós fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdése alapján az ügyészségi indítványnak megfelelően, a törvényi előfeltételek maradéktalan teljesülése folytán *tanácsülésen* bírálta el.

[6] A Be. 598. § (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság tanácsülésen határoz akkor is, ha az ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést és a tényállás megalapozott, vagy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag az 583. § (3) bekezdés a), vagy c) pontján alapszik, és a nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a vádlott, a védő, vagy a fellebbező nem indítványozza.

[7] A felülbírált ügyben kizárólag a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezéseket jelentettek be és nyilvános ülés, vagy tárgyalás kitűzését a törvényben jogosult perbeli főszemélyek (ügyész, vádlottak, védő) nem indítványozták, más fellebbező pedig nem volt. A vádlottak a Hajdú-Bihar Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézetben a törvényi kioktatásokat, figyelmeztetéseket tartalmazó értesítéseket a kézbesítési ívek szerint igazoltan személyesen átvették, mely aláírásukkal igazolt. Nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését pedig nem indítványozták, miként más arra jogosult sem a szabályszerűen kézbesített értesítést követően. A törvényben írt további feltétel, a tényállás megalapozottsága a fellebbezések iránya és ehhez kapcsolódóan a korlátozott felülbírálat folytán nem vizsgálható (lényeges tényhibára egyébként sem hivatkoztak az eljárás során és ilyen nem is volt észlelhető), ami értelemszerűen nem akadályozza a tanácsülésen való elbírálást, így a másodfokú bíróság e formában bírálta el a mértékes jogorvoslatokat.

[8] A fellebbezések nem alaposak.

[9] Figyelemmel arra, hogy a vádlottak és a védő a jogorvoslatokat kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés alapján jelentették be, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett részét bírálta felül, figyelemmel a Be. 590. § (3) bekezdésére.

[10] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút és súlyos relatív hibából eredő hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, ha a vádlottat fel kell menteni vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a *bűncselekmény minősítését érintő rendelkezésre* [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontok – c) pont, (5a) bekezdés]. Értelemszerűen szankciós fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetéssel kapcsolatos rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból vizsgálta a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdéseket.

[11] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást a perjogi szabályok megtartásával folytatta le, nem vétett sem abszolút, sem olyan relatív hibát, mely az érdemi felülbírálatot kizárná. Hatályon kívül helyezési ok megvalósulására nem került sor.

[12] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja alapján ugyanakkor az ítéltábla nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát a törvényszék által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezéseket kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be. Ilyenkor az első fokon megállapított, a Be. 561. § (3)

bekezdés c) pontjában meghatározott ún. történeti tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes.

[13] Az elsőfokú bíróság büntethetőségi akadály hiányában törvényesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére, és az elkövetéskor hatályos büntető törvény helyes alkalmazása mellett a cselekmény minősítése is nagyrészt megfelel az anyagi jogi szabályoknak azzal, hogy Terhelt1 IV. r. és Terhelt2 V. r. vádlottak nem bűnsegédi részesei, hanem társtettesei Btk. 190. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő, a passzív alanynak különösen súlyos hátrányt okozó emberrablás büntettének.

[14] A minősítésről az elsőfokú bíróság részletes, érdemi indokolást nem adott, mely a Be. 562. § (2) bekezdés előírása ellenére, figyelembe véve az ítélezési gyakorlatot is, perjogi hibaként nem róható fel. Ennek elsődleges oka, hogyha valamely rendelkezés nem fellebbezhető, akkor rendszerint kifejtő indokolást sem igényel. A másodfokú eljárásban azonban más a helyzet, amikor a kiterjesztett felülbírálat során a minősítés módosítására kerül sor, másrészt a jelzett anyagi jogi kérdés tárgyalása viszonylag ritkán merül fel a régió ítélezési gyakorlatában, ezért az ítéltábla szükségesnek tartja e részben a következők rögzítését.

[15] Az irányadó tényállás szerint a Btk. 190. § (1) bekezdésében meghatározott alapeseti törvényi tényállás elemei teljesek, mert a távollévő külföldi állampolgárságú I-II. r. terhelték kényszer és fenyegetés alkalmazásával a sértettet személyi szabadságától megfosztották, szabadon bocsátását pedig követelésük (a tartozás rendezése) teljesítésétől tették függővé. Az eszköz-cél viszony adott, az emberrablás megvalósult (BH2024. 284., BH2003. 442., BH2013. 262). Az irányadó tényállás szerint Terhelt1 IV. r. és Terhelt2 V. r. vádlottak is – szándékegységben egymással és társaikkal is – a törvényi tényállás keretei közé illeszkedő elkövetési magatartást fejtettek ki, tudva a személyi szabadság megfosztás okáról és céljáról. A személyi szabadság megfosztásában, a sértett őrzése által aktívan részt vettek, ezért az emberrablásnak – mint összetett bűncselekménynek – a vádtól és az elsőfokú ítélettől eltérően nem bűnsegédi részesei, hanem a Btk. 13. § (3) bekezdés értelmében társtettesei. A IV-V. r. vádlottak tudata átfogta a 190. § (3) bekezdés b) pontjában írt minősítő körülményt is, az elsőfokú bíróság pedig helyesen állapította meg, hogy a passzív alany irányába a különösen súlyos hátrány okozása megvalósult. Ezt ugyanis a fogvatartás hossza, módja, a kikötözés, a bántalmazások, a lelki-testi szenvedés okozása megnyugtatóan alátámasztják (Kúria Bfv.I.1235/2021/11.).

[16] Terhelt2 V. r. vádlott által megvalósított és törvényesen megállapított, bűnsegédként elkövetett súlyos testi sértés büntette pedig valódi bűnhalmazatot alkot az emberrablással.

[17] A törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket feltárta, azok annyi helyesbítést igényelnek, hogy az elkövetői minőség módosítása folytán a bűnsejely nem enyhít. Terhelt2 V. r. vádlottnál pedig fiatal felnőtt

életkora büntetettsége folytán érdemi enyhítő tényezőt nem jelent. A védői fellebbezés indokaira megjegyzendő, hogy a sértetti közrehatás sem lehet enyhítő körülmény, hiszen annak nincs ténybeli alapja.

[18] A bűnösségi körülmények helyesbítésétől eltekintve az elsőfokú bíróság a IV-V. r. vádlottakkal szemben az ügyészi mértékes indítványnak megfelelően törvényes, a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elveknek megfelelő, tetterányos büntetést szabott ki, melyek kifejezik az egyéniesítést is. A büntetési tétel alsó határában meghatározott szabadságvesztés és a hozzá igazodó közügyektől eltiltás túl szigorú büntetésnek nem tekinthető, lényeges enyhítésére egyik vádlottnál sem kerülhetett sor, ezért a védelmi fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[19] A szabadságvesztés fegyház végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsáthatóságra, az előzetes fogvatartás beszámítására, a bűnjelekre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó, egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezések megfelelnek a törvénynek.

[20] A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a minősítést érintő részében a Be. 606. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a 606. § (4) bekezdésére is – megváltoztatta, míg a törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta, pontosítva a bűnjelek kiadására vonatkozó rendelkezést [Be. 321. § (5a) bekezdés].

[21] Ellentétes döntés hiányában a másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye [Be. 615. § (1), (2) bekezdés].

Debrecen, 2025. január 16.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke-előadó bíró, Dr. Bakó József sk. bíró, Dr. Diószegi Attila sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 17.B.156/2024/86. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.673/2024/17. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. január 16.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke